Sâmbătă, 14 Noiembrie, 2026

† Sf. Ap. Filip, unul dintre cei 12 Apostoli

Sf. Ier. Grigorie Palama, arhiepiscopul Tesalonicului *(Lăsatul secului pentru Postul Nașterii Domnului)*

2 Corinteni 11

1 O, de mi-ați răbda puțină nebunie[1]! Dar îmi și răbdați.

2 Sunt gelos pe voi cu gelozia lui Dumnezeu[2], pentru că v'am logodit unui singur Bărbat: ca pe o fecioară neprihănită să vă înfățișez lui Hristos[3].

3 Dar mă tem ca nu cumva, precum șarpele a amăgit-o pe Eva prin viclenia lui, tot așa și gândurile voastre să se abată de la curăția și nevinovăția cea întru Hristos.

4 Că dacă veneticul vă propovăduiește un alt Iisus decât Cel pe Care L-am propovăduit noi, sau dacă primiți un alt duh decât Cel pe Care l-ați primit, sau altă evanghelie decât Aceea pe care ați primit-o[4], voi l-ați îngădui foarte bine.

5 Dar eu socotesc că'ntru nimic nu sunt mai prejos decât acești prea-foarte[5] dintre apostoli.

---

[1] Despre „nebunia" lui Dumnezeu, a crucii, a apostolatului, vezi în special 1 Co 1, 11 și urm. Despre „nebunia" lui Pavel vezi mai jos v. 17 și 12, 11.

[2] La Iș 20, 5 (în traducere corectă): „Eu sunt un Dumnezeu gelos" („Să nu ai alți dumnezei în afară de Mine" – 20, 3). Vezi și Dt 4, 24; 1 Co 10, 22. Grecescul zelos înseamnă zel, ardoare, râvnă, dar și gelozie, emulație, rivalitate; sensul specific e dictat de context.

[3] Ca prieten al Mirelui, Pavel este cel ce-I prezintă logodnica, identificându-se și cu sentimentul de „gelozie" al Acestuia: Mire unic al poporului Său, Dumnezeu nu admite să fie împărțit cu nimeni. Ideea e îndrăzneață, dar nu nouă; vezi Ir 2, 2; 3, 1; 31, 22; 51, 5; Mt 25, 1-12. Pavel o reia în Ef 5, 22-32.

[4] = Ați acceptat-o; la care ați consimțit.

[5] Grecescul **hyperlían** înseamnă excesiv, superior, deasupra oricăruia. De-a lungul întregului Nou Testament este folosit numai aici și la 12, 11 (în același context). Cuvântul are o evidentă conotație ironică la adresa acelor „apostoli" (vezi mai jos, v. 13), infiltrați prin impostură în lucrarea evanghelică și pe care mulți dintre Corinteni, înșelați de aparențe, îi consideră superiori. (Echivalentul „prea-foarte" îi aparține Bibliei

6 Și chiar dacă sunt neiscusit în cuvânt, nu însă în știință; dimpotrivă, întru totul am arătat-o între voi toți.

Luca 9

1 Și chemându-i pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere și stăpânire peste toți demonii și să vindece bolile.

2 Și i-a trimis să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu și să-i vindece pe cei bolnavi.

3 Și le-a zis: „Să nu luați nimic la drum: nici toiag, nici traistă, nici pâine, nici bani și nici să aveți câte două haine.

4 Și în orice casă veți intra, acolo să rămâneți și de-acolo să nu plecați.

5 Cât despre cei ce nu vă vor primi, când ieșiți din cetatea aceea scuturați praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor”.

6 Iar ei au plecat și treceau prin sate binevestind și vindecând pretutindeni.[6]

Tâlcuire

„Și i-a trimis (pe Sfinții Apostoli) să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu.” Atunci numai în Palestina, iar apoi în întreaga lume. Propovăduirea începută atunci nu încetează până azi. În fiecare zi auzim ceea ce Sfinții Apostoli ne-au predanisit de la Domnul în Evanghelie și în scrierile apostolești. Timpurile nu fac nici o deosebire: îi auzim pe Sfinții Apostoli și pe Domnul însuși ca și cum ar fi înaintea noastră, iar puterea care lucra în ei lucrează până acum în Biserica lui Dumnezeu. Pe nici un credincios nu îl lipsește Domnul de ceva: ceea ce aveau cei dintâi au și cei de pe urmă. Credința așa a cugetat dintotdeauna și așa cugetă în continuare; dar a venit cugetarea deșartă și a despărțit ceea ce este de ceea ce a fost. I s-a părut aici o prăpastie atât de mare, că a început să i se învârtă capul, ochii i s-au împăienjenit și Domnul dimpreună cu Sfinții Apostoli s-au cufundat pentru ea într-un întuneric ce i se pare de nepătruns. După faptă și răsplată: să culeagă roadele a ceea ce a semănat; nu e în ea decât prăbușire

---

lui Șerban, 1688.)

[6] *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

a duhului. Nu putem tăgădui că nu simțământul ei de împotmolire în întuneric și nevedere a luminii nu este mincinos – dar cine e de vină? Singură s-a băgat în ceață și continuă să facă acest lucru. Până acum n-a dovedit cu nimic că nu putem socoti cuvântul Scripturii drept cuvântul adevărat al Sfinților Apostoli și al Domnului însuși – nu știe decât să țipe întruna: „nu văd, nu văd!" Credem, credem că nu vezi! Dar încetează a mai vomita din tine ceață – atmosfera din jurul tău se va aerisi, lumina lui Dumnezeu se va putea arăta și vei începe să vezi. „Dar asta ar însemna să încetez a fi eu însumi!" Iată care-i necazul! Hai, termină; ceilalți o să fie mai liniștiți. „Nu, asta nu se poate. Eu trebuie să dăinui până la sfârșitul veacului, ba vor apărea unii încă mai iscusiți ca mine. Am prins început în cea dintâi minte zidită, dinainte de întemeierea lumii, și câtă vreme dăinuie această lume voi sufla ca viforul peste cărările adevărului și voi ridica împotriva lui un stâlp de praf." Dar nu vezi că te întuneci doar pe tine, iar în jurul tău totul e luminat? „Nu, tot o să arunc eu praf în ochi cuiva; și dacă nu, măcar să știe cine sunt eu. Nu o să tac niciodată, iar voi, cu adevărul vostru, n-o să-mi închideți gura." Dar cine nu știe asta? Toți știu că titlul tău de glorie e încăpățânarea cu care o ții pe-a ta în ciuda tuturor dovezilor vădite care îți dau în vileag minciuna. Tu ești hula împotriva Duhului Sfânt; ca atare, să te aștepți la împlinirea osândei pe care ți-a dat-o Domnul însuși.[7]

[7] Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*.